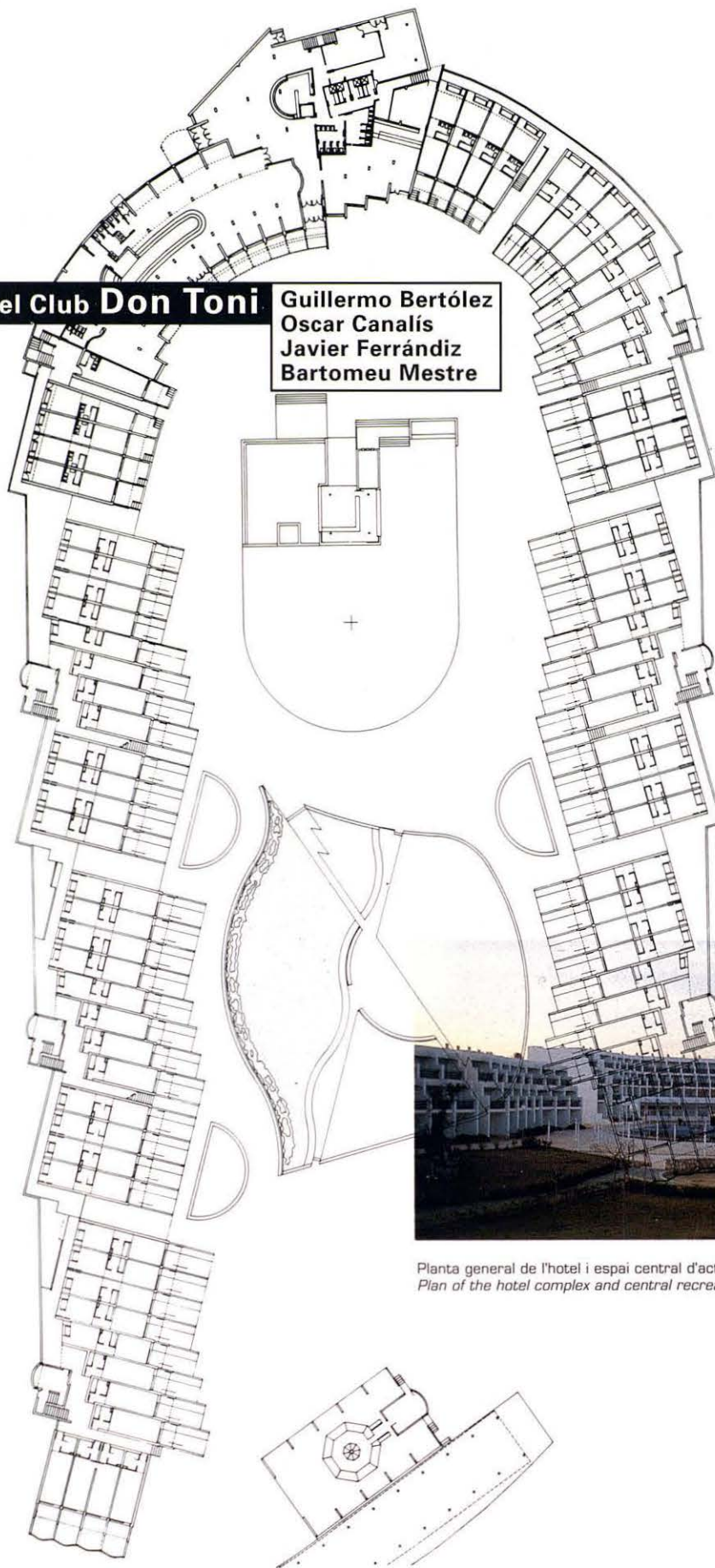
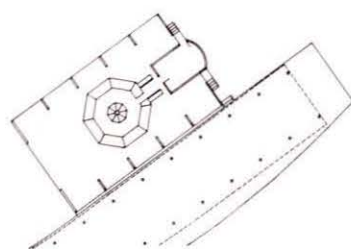


**Hotel Club Don Toni**

Guillermo Bertólez  
Oscar Canalís  
Javier Ferrándiz  
Bartomeu Mestre



Planta general de l'hotel i espai central d'activitats  
*Plan of the hotel complex and central recreational space*





When the "Hoteles Fiesta" chain commissioned us to design and build the Hotel Club Don Toni, they explained to us what a hotel club is, since it was a relatively new concept.

In a hotel club, the hotel consists of a series of buildings, most of them containing bedrooms, arranged around a large central area featuring a swimming pool of considerable size. Together with the hotel salons, these form the perfect backdrop for the entertainments programme, consisting of a set of activities in which the residents take part. Guests are therefore provided with constant opportunities for amusement and for making contact and establishing friendships with each other. As hotels of this kind already existed in several parts of the world, we were shown photographs as illustrations of the explanations. These photographs showed animated, picturesque facades in an indeterminate style that could belong equally to the Mediterranean or to the coast of California. We did not consider this information as the imposition of a style; indeed, on no occasion did the developers attempt to dictate the style to be adopted.

An alignment of identical buildings based in turn on the repetition of an element is not, at the outset, an aesthetically satisfying solution. The solutions we had seen masked the problem by means of the superimposition of a facade that, while not responding to the formal reality of the building, nevertheless was partially successful.

Although this type of attitude, that of using style as a mask, has for some time now been viewed with approval by successful critical sectors who seek the complicity of the majority or become their spokesmen, arguments used by Tom Wolfe or Charles Jenks, to mention two examples, we find it neither convincing nor valid as an excuse to use epithets such as Post-Modern or Eclecticism. The problem posed by the repetition of functions and elements is an architectural problem, and we believe that architecture itself can solve it. This consideration obviously implies risks, but, in any case, if the solution is not as effective as intended, this the fault of the architect, never the architectural system.

The site for the hotel was a rhombus of 100 x 200 m, which bordered the beach on its shorter, flat side, slightly below the dunes and with a shallow phreatic level.

The hotel was to contain neither kitchen nor dining room. The dining room would be in a kind of reserve belonging to an adjacent hotel from the same chain, while the kitchen would be housed in an extension to this same hotel. Building would be carried out in stages, in a way as if to round off the chain's anticipated annual expenditure. It was considered desirable that the bedrooms would look over the central area, although they should also have sea views.

Although the hotels of this kind we had seen had opted for an image of diversity, we decided to design a unitary building. The volume to be built did not strike us as being exces-

Quan la cadena "Hoteles Fiesta" ens va encarregar el projecte de l'Hotel Club Don Toni ens van explicar què és un hotel club, ja que era un tipus d'hotel relativament nou.

En un hotel club el programa es distribueix entre un seguit d'edificis, la major part dels quals són per dormir-hi, disposats al voltant d'un gran espai central amb una piscina d'una dimensió considerable. El conjunt d'aquest espai i els salons de l'hotel configuren el marc idoni per al programa d'animació, que desplega una sèrie d'activitats en les quals participen els residents, a fi de proporcionar-los una distracció constant i facilitar el contacte i la relació entre els mateixos residents. Com que ja hi havia hotels d'aquest tipus en alguns llocs del món, ens en van mostrar fotografies a tall d'il·lustració de les explicacions. Les fotografies mostraven façanes pintoresques i d'un estil popular inconcret, que tant podia haver pertangut a la Mediterrània com a la costa de Califòrnia. No ens va semblar que aquesta informació fos cap imposició d'estil i, de fet, en cap moment van tractar d'imposar-lo.

Una alineació d'edificis amb un matex programa que, al seu torn, és la repetició d'un element, no ofereix immediatament una solució estètica satisfactòria. Les solucions que vam veure emmascaraven el problema atesa la superposició d'una façana que no responia a la realitat formal de l'edifici o conjunt d'edificis i, en certa manera, eren eficaces. Tot i que aquesta mena d'actituds que fan servir l'estil com a màscara han estat, d'un temps ençà, avalades per una crítica exitosa que cerca la complicitat de la majoria o n'esdevé el suposat portaveu, arguments com ara els de Tom Wolfe o Charles Jenks no ens són gens convincents ni ens semblen una excusa vàlida l'ús d'epitets com ara postmodern o eclecticisme.

El problema plantejat per la repetició de funcions i elements és un problema d'arquitectura i creiem que l'arquitectura no el pot resoldre. Sens dubte, aquesta consideració comporta un risc; en tot cas, però, si la solució no té l'eficàcia desitjada, la solució incorrecta ha de ser imputada a l'arquitecte i no pas al sistema arquitectònic.

El terreny en què s'havia d'ubicar l'hotel era un romboide de 100 m x 200 m que afrontava amb la platja per un costat menor, pla, lleugerament més baix que les dunes i amb el nivell freàtic a escassa profunditat.

L'hotel no havia de tenir cuina ni menjador, sinó que el menjador estaria en un espai de reserva d'un hotel adjacent de la mateixa cadena i la cuina seria la d'aquest mateix hotel ampliada. La construcció s'havia de fer per fases, talment com si servís per arrodonir les previsions d'inversió anual de la cadena. Es considerava desitjable que els dormitoris donessin a l'espai central i que des d'aquests dormitoris es veiés el mar. Malgrat que els hotels d'aquest tipus que havíem vist pretenien oferir una imatge de diversitat "per trencar la monotonia" ens vam plantejar de construir un edifici unitari. El volum que calia construir no ens semblava excessiu si tenim en compte que

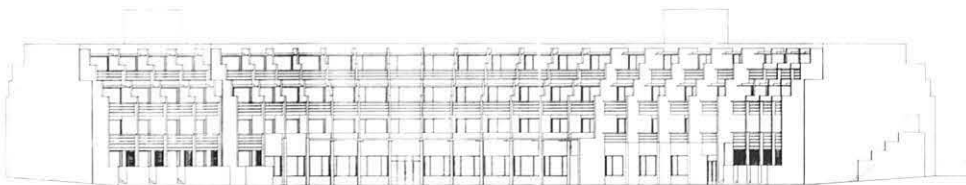
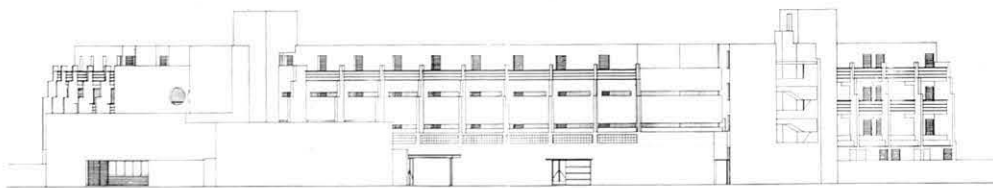
sive if we bear in mind that in a much greater addition John Wood the Younger built Bath's Circus in 1764 and the Royal Crescent in 1769. The influence of this image on our hotel is evident. The horseshoe-shaped end seemed to us to be the best solution to respond with a certain naturalness to a street which runs oblique to the main axis of the site, and to the continuity of a group of buildings in which changes in alignment would result in useless left-over spaces.

In order to make the immense alignment of terraces comprehensible and commensurable, the role which in other hotels is assigned to diversity is here played by rhythm. We swivelled the side buildings an angle of 15° in relation to the main axis, thus obtaining a better view of the sea, avoiding confrontations and allowing an alignment in which linear rows, offset groups, spaces between buildings and accesses would succeed each other rhythmically. All the buildings are graded, so that the geometrically cut vertical planes would offer a uniform, even monotonous, image, the interest of which lies in the different forms of lighting and in the variations between the triangular areas of shade. Once grown, the greenery will considerably improve the central area.

amb un programa d'addició i més volum, John Wood fill va construir a Bath l'any 1764 el Circus i el 1769 el Royal Crescent. La influència d'aquesta imatge en el nostre hotel és evident, el final en ferradura ens va semblar la millor solució per resoldre amb naturalitat l'alineació amb un carrer oblic a l'eix principal del solar i la continuïtat d'un conjunt d'edificis en què els canvis d'alineació provocarien uns espais residuals inútils i absurds.

Per fer comprensible i comensurable la immensa alineació de terrasses, el paper que en altres hotels s'encomanava a la diversitat, aquí s'encomanava al ritme. Vam inclinar els edificis laterals un angle de 15° amb relació a l'eix, amb la qual cosa es millorava la vista al mar, s'evitava l'enfrontament i es permetia alinear els edificis de manera que se succeïssin rítmicament agrupacions alineades, agrupacions reculades, separacions d'edificis i accessos. Tots els edificis es van fer escalonats i, consegüentment, els plans verticals retallats geomètricament ofereixen una imatge uniforme i fins monòtona l'interès de la qual se centra en la distinta il·luminació dels edificis i en la variació dels triangles foscos de les ombres. Evidentment, la vegetació ha de millorar considerablement l'espai central.

Alcates exterior i interior del cos principal  
Exterior and interior elevations of the main building



Guillermo Bertólez, Oscar Canalis,  
Javier Ferrándiz, Bartomeu Mestre  
Platja d'en Bossa, Eivissa

Col.laboradors. Collaborators  
V. Pons, J. Bufi Aparelladors. Surveyors  
U.R.C.O.I.S.A. Constructors. Contractors.

Projecte. Project  
1985

Execució. Construction  
1985-1988

